

Opinie artikel Tax Justice Netwerk Nederland <http://nl.tackletaxhavens.com/>

Een eerlijk belastingstelsel is geen meer of minder Europa, maar een Europa voor burgers

De campagneweek rond de Europese Verkiezingen stonden in het teken van de discussie over meer of minder Europa. Sommige partijen wezen op het belang van Europa terwijl andere politici Europa de schuld gaven van alles wat misgaat op nationaal niveau. Uit antwoorden van politieke partijen op een vragenlijst die Tax Justice Nederland rondstuurde blijkt echter dat de meeste partijen het over een ding wel eens zijn: belastingontwijking is bij uitstek een onderwerp waarbij Europa de komende jaren het verschil kan maken en Europese aanpak noodzakelijk is. Met name de Europese belastingparadijzen zoals Luxemburg, Ierland, en ook Nederland dragen een extra verantwoordelijkheid in de strijd voor een eerlijk belastingstelsel.

En aanpak is noodzakelijk. De negatieve consequenties van belastingontwijking, waarbij multinationals en rijke individuen gebruik maken van de lacunes in het internationale belastingstelsel zijn talrijk, zowel in binnen- en buitenland. Belastingen zijn de hoeksteen van de samenleving en betalen publieke goederen als gezondheidszorg en onderwijs maar zorgen ook voor een 'sociaal contract' tussen de staat en de burgers. Te weinig van deze inkomsten heeft al snel een ontwrichtende werking op de samenleving.

Zo is het onrechtvaardig dat in tijden van crisis bedrijven effectief steeds minder belasting betalen, terwijl belastingen op inkomen voor burgers zijn gestegen. Op dit moment betalen bedrijven volgens berekeningen van de OESO effectief (in de praktijk) geen 25%, maar 7 % winstbelasting. Dat is een groot verschil, internationaal gezien.

Belastingontwijking is ook onrechtvaardig voor ontwikkelingslanden. Naar schatting zien deze landen jaarlijks \$160 miljard dollar onbelaste winst wegstromen door, onder andere, Nederland. Dit is zeer incoherent omdat deze landen ontwikkelingsgeld ontvangen van dezelfde landen die het wegsluizen van belastingopbrengsten faciliteren.

Het is ook incoherent dat Nederland en de EU als geheel nu sancties oplegt aan Poetin's Rusland en Yanukovich' vrienden en familie. Massaal gebruiken zij Nederland voor hun tax planning strategieën. Miljoenen wisten zij weg te sluizen via Nederlandse brievenbusfirma's, waaronder geld afkomstig uit illegale kolenmijnen in Oekraïne. Het feit dat de Nederlandse brievenbussector geassocieerd wordt met witwassen, corrupte leiders en mensenrechtenschendingen, maakt het huidige belastingstelsel ook risicovol.

En zo linkt belastingontwijking aan tal van kwesties die Europa momenteel in haar grip houdt. Of het nu gaat om de instabiliteit van ontwikkelingslanden, waarbij migratiestromen niet te verhinderen zijn, het conflict tussen Oekraïne en Rusland, of bezuinigingen die gepaard gaan met een grotere ongelijkheid, een eerlijk belastingstelsel kan uitkomst bieden.

Aan onze Europarlementariërs dus de schone taak om de komende 5 jaar zich hier hard voor te maken. Vandaar dat Tax Justice Nederland in aanloop van de verkiezingen een vragenlijst aan alle politieke partijen heeft voorgelegd met de belangrijkste verbeterpunten. Onder de partijen die netjes de lijst ingevuld terugstuurden zijn de SP, D66, CDA, PvdD, PvdA, GroenLinks, 50Plus en de Piratenpartij. Uit de beantwoording bleek dat alle voorstander zijn van meer transparantie. Een groot goed, want veel belastingconstructies zijn momenteel nog gehuld achter veel geheimhouding.

Maar om stappen te kunnen zetten zijn maatregelen nodig om misbruik van belastingstelsels te voorkomen. Afspraken, verdragen, uitzonderingen, en ander beleid zouden namelijk alleen gebruikt mogen worden door bedrijven die daadwerkelijk economische activiteit ontplooiën in een land. Net zoals fictieve personen geen gebruik kunnen maken van een hypotheekrenteaftrek, zouden lege brievenbusfirma's geen aanspraak mogen maken op belastingvoordelen.

De introductie van anti-misbruikmaatregelen blijft desondanks dweilen met de kraan open. Het huidige systeem werkt een race naar de bodem, waarbij landen wedijveren over zo laag mogelijke belastingtarieven, in de hand. Uiteindelijk is een herziening nodig van het huidige belastingstelsel waardoor een bedrijf in elk land een eerlijk deel aan belasting afdraagt, dat gebaseerd is op economische aanwezigheid van dat bedrijf. Geen harmonisering dus van belastingtarieven, wel afspraken over welk land verantwoordelijk is voor de belastinginning. Dat levert zekerheid op voor overheden, bedrijven en burgers.

Een dergelijke utopie lijkt met de Europese Verkiezingen dichterbij dan ooit. Met uitzondering van de SP en de Partij voor de Dieren, blijkt uit de Tax Justice vragenlijst dat de meeste partijen voorstander zijn van verkenningen van een alternatief belastingstelsel. De weg naar een Europa voor burgers, in plaats van alleen bedrijven lijkt daarmee open te liggen. Aan de Nederlandse Europarlementariërs de opdracht om dit de komende jaren waar te maken.